



ČACHTICKÉ NOVINY

ROČNÍK 5

Č.2

JÚN 2019

NEPREDAJNÉ

Vážení občania,

myslím, že dozrel čas, aby som Vás zhruba po polročnom fungovaní nového obecného zastupiteľstva informovala aspoň v krátkosti o najdôležitejších aktivitách, čo sa týka obecných budov, ciest, infraštruktúry, ktorými sa obecný úrad v poslednom období zaoberá. Vymenovala by som tieto hlavné projekty:

Čachtický hrad

- Na jar bola uvedená do prevádzky elektrická prípojka na hrad z obce Višňové. Následne boli realizované vnútorné rozvody elektriny pre osvetlenie a zásuvky súčasných budov. Zabezpečením el. energie pre túto našu ústrednú kultúrnu pamiatku získala obec nové možnosti využívania hradu, na konanie akcií, ktorých plánovanie bolo doteraz veľmi obtiažne. V súvislosti s el. rozvodmi je naplánované ešte v tomto roku aj sprevádzkovanie siete internetu.

- Obec sa zapojila do grantového programu Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“ za účelom rekonštrukcie východného boku nárožného piliera v mieste uzáveru pôvodného východného palácového krídla. V súčasnosti čakáme na vyhodnotenie grantu a poskytnutie dotácie. Obec však bude musieť riešiť tento havarijný stav aj v prípade, ak by dotácia nebola v celom požadovanom objeme poskytnutá.

- Pôvodný projekt nového hospodárskeho objektu s hygienou sa v súčasnosti aktualizuje v súvislosti s potrebou zabezpečenia dostatočného množstva pitnej a úžitkovej vody aj z iných alternatívnych zdrojov, než s ktorými sa počítalo v pôvodnom projekte.

Kultúrny dom

V rámci projektu zníženia energetickej náročnosti budovy kultúrneho domu v obci Čachtice obec podpísala zmluvu o rekonštrukcii kultúrneho domu s víťaznou realizačnou firmou – Construction s.r.o.- Nadlice. Po následnej finálnej kontrole podpísanej zmluvy sa začnú stavebné práce, ktoré budú zahŕňať výmenu okien, dverí, zateplenie celej budovy, vrátane strechy a rekonštrukciu el. rozvodov.

Požiarna zbrojnica

Obec formou žiadosti o poskytnutie podpory formou dotácie z environmentálneho fondu v rámci projektu „Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov“ požiadala o dotáciu vo výške 42 793,- € na zateplenie celej budovy. Podanie žiadosti podporila aj skutočnosť, že pôvodné stavebné povolenie na rekonštrukciu požiarnej zbrojnice, ktoré zahŕňalo aj nerealizované zateplenie je stále v platnosti.

Zariadenie opatrovateľskej služby

Rekonštrukcia ZOS bola jednou z priorit nášho volebného programu. V súčasnosti je odsúhlasená finálna verzia rekonštrukcie a vybraný projektant rieši projekt pre územné rozhodnutie, ktorý by sme chceli predstaviť poslancom aj občanom po letných prázdninách.

Obecný úrad

Obec pristúpila k rekonštrukcii časti strešného plášťa, z dôvodu havarijného stavu, ktorý spôsoboval neustále zatekanie v zasadacej miestnosti na poschodí obecného úradu. Súčasne

sa rekonštruovalo vstupné schodisko, aby budova, kde sa konajú viaceré slávnostné akty mala tomu aj zodpovedajúci vstup.

Obecná Materská škola

- Obec musela riešiť akútny stav nedostatku priestorov pre výučbu, ktoré sú spôsobené značným nárastom detí a požiadavkami rodičov pre umiestňovanie detí v predškolských zariadeniach. Pripravil sa projekt rekonštrukcie nevyužívaných priestorov na prizemí na novú učebňu a nové sociálne zariadenia. Po vysúťažení zhotoviteľa formou verejného obstarávania sú stavebné práce naplánované od polovice júla do polovice augusta.

- V súčasnosti sa rekonštruje nevyhovujúci stav oplotenia areálu materskej školy. Táto rekonštrukcia by mala byť ukončená do začiatku nového školského roka.

Základná škola

- Na základe plánovanej rekonštrukcie strechy budovy ZŠ bola v uskutočnenej súťaži formou verejného obstarávania vybraná firma, ktorá bude realizovať opravu plochej strechy spolu so zateplením. Celková hodnota stavebných prác je vyčíslená v sume 43 419,- €. Stavebné práce sa budú uskutočňovať v mesiacoch september - október 2019.

- ZŠ požiadala obec o technické zabezpečenie realizácie prístreškov ocelevej konštrukcie nad vstupnými schodmi. V súčasnosti sú realizované železobetónové pätky, ku ktorým sa nakotvia oceľové stĺpy prístreškov.

- Z dôvodu zle vykonaného technického dozoru na stavbách ihrísk v Základnej škole, bývalým vedením obce, sa doposiaľ nepodarila ich kolaudácia. Navyše v novom workout-ovom ihrisku (preliezky) bude nutné prerobiť celú dopadovú plochu, čo si vyžiada vybudovanie menšieho oporného múru. Všetky opravy ihrísk bude obec hradíť z jej rozpočtu.

Komunikácie, chodníky a siete

- Začiatkom roku boli skolaudované 3 z 5 prechodov pre chodcov cez štátnu cestu II. triedy, ktoré boli realizované ešte v predchádzajúcom volebnom období.

- Pokračujú prípravné práce na výstavbe novej miestnej cestnej komunikácie (Záhumenice), do novej plánovanej lokality IBV. Bolo vydané územné rozhodnutie, v súčasnosti sa vypracúva projekt pre stavebné povolenie. Bola podaná žiadosť o vydanie vodoprávneho povolenia.

- V súvislosti s možnosťou zapojenia sa obce do výzvy v rámci „Operačného programu ľudské zdroje“ obec dala zhotoviť projekt na rekonštrukciu ul. Osloboditeľov, ktorá by mala zahŕňať aj úsek cesty od Komárna cez most na Lysinú. Súčasťou rekonštrukcie je aj vybudovanie nových chodníkov, príp. lávok.

- Obec pripravuje výstavbu novej kanalizačnej siete – ul. Podzámska, ktorá by sa mala realizovať koncom roka 2019 mimo obdobia hlavnej turistickej sezóny.

Výstavba a údržba bytových domov, IBV

- Obecné zastupiteľstvo odsúhlasilo vyhlásenie obchodnej verejnej súťaže na predaj nehnuteľnosti – pozemku s existujúcim RD a prestavbu existujúceho rodinného domu s.č. 440 na

tri radové domy. Víťaz súťaže okrem domov a prípojk zrealizuje aj parkovné plochy s napojením na novú komunikáciu.

- V uplynulom období sa ani v najmenšej miere nevenovala pozornosť údržbe nášho bytového fondu. Je to veľká chyba, pretože niektoré časti budov sú dnes v havarijnom stave. Nie je v možnostiach obce začať s hromadnou rekonštrukciou všetkých bytových domov. Určite si však dávame záväzok, aby sa každý rok, vrátane tohto realizovala aspoň čiastočná nutná rekonštrukcia v priestoroch jedného bytového domu.

- Súkromný investor začne v tomto roku realizáciu bytového

ho domu (14 b.j.) v lokalite medzi budovou školy a existujúcimi bytovými domami. Pre uskutočnenie uvedeného projektu obec poskytla aj časť nevyužívaného obecného pozemku výmenou za realizáciu časti novej miestnej komunikácie.

Toto sú hlavné projekty, ktoré realizujeme alebo máme v pláne realizovať v krátkodobom horizonte. Nie sú tu vymenované mnohé ďalšie čiastkové problémy, ktorými sa musíme zaoberať ako je napr. aj zlá dopravná situácia, či nedoriešené parkovanie v obci, ktoré si vyžadujú prípravu nového VZN.

Ing. Erika Ondrejková, starostka obce

VYBERÁME ZO ZASADNUTÍ OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA (OZ)

Poslanci OZ v Čachticiach sa stretli na svojom **3. zasadnutí** dňa 16. apríla 2019 a venovali sa týmto témam:

PREDAJE A PRENÁJMY POZEMKOV – SCHVÁLENIE

- budúcich zmlúv (zmluva o zriadení vecných bremien a kúpna zmluva) medzi obcou Čachtice (budúci predávajúci) a Západoslovenskou distribučnou, a.s. Bratislava (budúci kupujúci) pre stavbu distribučnej trafostanice „Čachtice, Fraňa Kráľa – VNK, TS, NNK“, ktorej stavebníkom bude budúci kupujúci

- zámeru odpredaja pozemkov - parcela registra **C KN č. 3007** o výmere 50 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, ktorý je pozemkom pod trafostanicou TS 0007-252 a parcely registra **C KN 3005/10** o výmere 52 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, ktorý je pozemkom tvoriacim okolie trafostanice TS 0007-252. Parcela registra **C KN** bola vytvorená geometrickým plánom č. 34125361-71/2019 firmou Geoplán Trenčín s.r.o. Schválenie zámeru odpredaja pozemkov vo vlastníctve obce sa uznáva v súlade s §9a ods. 8 písm. b) zákona NR SR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v platnom znení ako prípad hodný osobitného zretela

- zámeru odpredaja pozemkov - parcela registra **C KN č. 2509/4** o výmere 4 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, ktorý je pozemkom pod trafostanicou TS 0007-256 a parcely registra **C KN 2509/5** o výmere 8 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, ktorý je pozemkom tvoriacim okolie trafostanice TS 0007-256.

- spôsobu určenia výšky prenájmu pozemkov vo vlastníctve obce pre žiadateľov na základe vypracovaných znaleckých posudkov za účelom prenájmu. Obec si vyhradzuje právo jednotlivé žiadosti o prenájom posúdiť

- zámeru odpredaja novovytvorených pozemkov - **parcela registra C KN č. 2447/5** o výmere 732 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a parcely registra **C KN 2448**, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie - dom s.č. 440 o výmere 193 m² vytvorených geometrickým plánom č. 34490574-06/2019 firmou Geoinfos Trenčín – Ing. Vladimír Uhlík podľa zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí podľa §9a ods. 1, písm. c - priamym predajom najmenej za cenu stanovenú znaleckým posudkom. Súčasťou budúcej kúpnej zmluvy budú podmienky zo strany obce pre realizáciu radovej výstavby na predávaných nehnuteľnostiach. Pôvodné parcely registra **C KN 2447** a **C KN 2448** sú vedené na liste vlastníctva č. 1 pre obec Čachtice, katastrálne územie Čachtice, okres Nové Mesto nad Váhom

- zámeru odpredaja novovytvorených pozemkov:

- **parcela registra C KN č. 2447/2** o výmere 833 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie,

- **parcela registra C KN č. 2447/3** o výmere 793 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie ,

- **parcela registra C KN č. 2447/4** o výmere 795 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie vytvorených geometrickým plánom č. 34490574-06/2019 firmou Geoinfos Trenčín – Ing. Vladimír Uhlík podľa Zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí podľa §9a ods. 1, písm. c - priamym predajom najmenej za cenu stanovenú znaleckým posudkom. Pôvodná parcela registra **C KN 2447** je vedená na liste vlastníctva č. 1 pre obec Čachtice, katastrálne územie Čachtice, okres Nové Mesto nad Váhom

- zámeru odpredaja pozemkov:

- parcela registra **C KN č. 799/2** o výmere 20 m², druh pozemku záhrada,

- parcela registra **C KN č. 801/1** o výmere 17 m², druh pozemku orná pôda,

- parcela registra **C KN č. 802/1** o výmere 105 m², druh pozemku orná pôda,

- parcela registra **C KN č. 803/1** o výmere 103 m², druh pozemku orná pôda,

- parcela registra **C KN č. 804/1** o výmere 124 m², druh pozemku orná pôda

žiadateľom Hájíček Miloš r. Hájíček a Gemma Hájíčková r. Cmarková, Mgr., Žalkovice 102, Břest, PSČ 768 23, ČR do BSM ako vlastníkom domu s.č. 1167/24 a dvora parcela registra **C KN č. 805**

- zámeru vypracovania projektovej dokumentácie pre územné konanie – rekonštrukcia a prístavba ZOS v predpokladanej hodnote 6000,- €.

POSLANCI V ĎALŠÍCH BODOCH SCHVÁLILI:

- Dodatok č. 1 k VZN č. 2/2016 – Štatút obce Čachtice.

- pridelenie 2-izb.bytu po Daliborovi Staňákovi v ul. Múkovská 1287, na 1. poschodí, byt č. 122 o výmere 74,41 p. Kováčikovi Teodorovi

- pridelenie 2-izb.bytu po MUDr. Imrichovi Bartákovi v ul. Múkovská 1277, na 3. poschodí, byt č. 309 o výmere 55 m² + pivnica 4,32 m² pani Šejma Grble

- poskytnutie fin. príspevku na spolkovú činnosť Únii evidencií a slabozrakých Slovenska, Základnej organizácii v Novom Meste nad Váhom vo výške 100,- €

- poskytnutie fin. príspevku Dychovej hudbe Podolanka z Podolia na podporu kultúry v obci vo výške 400,- €

- navýšenie finančnej hotovosti zo 700,- € na 1000,- € Rodičovskej rade pri ZŠŠST na spolufinancovanie akcie MDD v roku 2019

- poskytnutie jednorazovej finančnej pomoci vo výške 200,-€ pre žiadateľku Kačániovú Gabrielu a jej deti, Čachtice, ktorá je v hmotnej núdzi

- prenájom za kanalizačnú infraštruktúru pre Čachtickú kanalizačnú spoločnosť s.r.o. na rok 2019 vo výške 10 000,- €
- priebežnú pôžičku pre Čachtickú kanalizačnú spoločnosť s.r.o. vo výške 15 000 €
- finančnú spoluúčasť pri získaní dotácie pre zateplenie požiarnej zbrojnice v rámci programu „Zvyšovanie energetickej náročnosti existujúcich verejných budov“ vo výške 5 % z požadovanej sumy
- členský príspevok pre mikroregión Dubová vo výške 0,20 € na obyvateľa obce Čachtice.

POSLANCI NESCHVÁLILI:

- poskytnutie finančného príspevku Hokejovému klubu v Novom Meste nad Váhom vo výške 1 000,- €.

Na **mimoriadnom zasadnutí poslancov OZ**, konanom dňa **27. mája 2019** boli prerokované a schválené 3 body programu:

- 5 % finančná spoluúčasť pri získaní dotácie – Žiadosť o poskytnutie dotácie podľa zákona č. 526/2010 Z.z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MVSR v znení neskorších

predpisov Výzva číslo: II KVM 2019 – Rozšírenie kamerového systému v obci Čachtice,

- 5 % finančná spoluúčasť pri získaní dotácie – Žiadosť o poskytnutie dotácie podľa zákona č. 526/2010 Z.z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MVSR v znení neskorších predpisov Výzva číslo: III Prezídia policajného zboru 2019 – zlepšenie dopravného-bezpečnostnej situácie v obci Čachtice,
- zámer odpredaja novovytvorených pozemkov - parcela registra C KN č. 2447/5 o výmere 732 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a parcely registra C KN 2448, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie - dom s.č. 440 o výmere 193 m² vytvorených geometrickým plánom č. 34490574-06/2019 firmou Geoinfos Trenčín – Ing. Vladimír Uhlík podľa zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí podľa §9 ods. 2 písm. b) - formou obchodno-verejnej súťaže a súčasne schvaluje podmienky obchodno-verejnej súťaže. Pôvodné parcely registra C KN 2447 a C KN 2448 sú vedené na liste vlastníctva č. 1 pre obec Čachtice, katastrálne územie Čachtice, okres Nové Mesto nad Váhom.

Opatovská Iveta

ODPAD A DOČASNÝ ZBERNÝ DVOR

Vážení spoluobčania,

v obci máme umiestnený dočasný zberný dvor na odobranie jednotlivých odpadov od občanov našej obce. Vytvorili sme im v rámci našich terajších možností podmienky, aby si obyvatelia mohli privezený vytriedený odpad rozdeliť do jednotlivých kontajnerov podľa druhu odpadu. Snažíme sa tu udržiavať poriadok a dodržiavať zloženie vyseparovaných zložiek v samostatných nádobách podľa požiadaviek odberateľov.

Umožnili sme občanom komfortné otváracie hodiny zberného dvora šesť dní v týždni. Myslíme, že viacerí sú spokojní s takouto prevádzkou a ostatné obce nám môžu závidieť. Naš pohodlný zberný dvor však prináša aj problémy spojené s ukladaním odpadov privezených vo večerných hodinách pred bránu zberného dvora a hromadenie na miestach, kde odpady vôbec nepatria. Mrzí nás, že niektorí občania využívajú večerný čas, aby neroztriedený odpad vysypali na kopy a zbavili sa tak odpadu ľahšou cestou. Pre nás to znamená oveľa viac práce a nákladov na odvoz a roztriedenie denno dennej kopy navozených zmiešaných odpadov. Niektorí musia oddeliť zhnité veci od plastu a papiera a ostatných recyklovateľných látok a nanosiť to do jednotlivých kontajnerov. Z toho dôvodu sú viacerí pracovníci obecného úradu neustále zamestnávaní odpratávaním odpadu a nemôžu sa venovať iným užitočnejším prácam.

Vieme, že vždy budú ľudia pre ktorých poriadok nič neznamená a je pre nich pohodlné odpad nahádzať tam, kde sa ho bez väčšej námahy zbavia, nečakať v rade v sobotu pred zberným dvorom a jednoducho sa zbaviť neroztriedeného odpadu. My však musíme urobiť opatrenia, aby sme zamedzili takejto činnosti už kvôli zvyšujúcim sa nákladom, ochrane životného prostredia, ale aj kvôli ľuďom, ktorí pracujú s odpadmi a sú znechutení tým, čo niektorí jedinci dokážu vytvoriť. Z tohto dôvodu budeme pracovať na tom, aby sme identifikovali tých, ktorí toto znečistenie spôsobujú.

Žiadame všetkých občanov, aby sa zaujímali o to, čo sa robí s odpadmi v našej obci a chceme ich povzbudiť, aby každému z nás aspoň trochu záležalo na tom, že niekto robí svojou činnosťou zle ostatným obyvateľom a spoločnou snahou navrhli riešenie, ako predísť takémuto zvyšovaniu vývozu odpadov mimo miesta a času na to určených a aby nám pomohli identifikovať tých, ktorí to spôsobujú a hlavne, aby sme obmedzili ich činnosť. V našej krásnej obci sa hromadia odpady z každej strany a akosi nám je to jedno v domnení, že sa nás to netýka, keď nie sme za to priamo zodpovední. Všetkým nám predsa musí záležať, aby sme si chránili prostredie v ktorom žijeme a kde vyrastajú naše deti.

Ako sa majú cítiť ľudia, ktorí žijú v blízkosti hromadenia odpadov, ktoré sa vytvoria lajdáckosťou, alebo pohodlnosťou iných?

*Ing. Ivan Čechvala, poslanec OZ,
predseda komisie životného prostredia*



VŠETkým OBČANOM NAPOJENým NA VEREJNú KANALIZÁCIU!

Dovoľte mi, aby som sa Vám prihovoril za prevádzkovať verejnej kanalizácie /ČKS/ u nás v Čachticiach. Práca s čistením a odvádzaním odpadovej vody je s pribúdajúcim množstvom napojených domácností náročnejšia a zložitejšia, pretože sa nám nezvyšuje len množstvo odpadovej vody, ale zhoršuje sa aj kvalita pritekajúcej vody. Prudké zhoršenie kvality vody zaznamenávame najmä počas víkendov a sviatkov, keď sú všetci doma a niektorí si myslia, že na ČOV nikto nepracuje a neprídeme na to, čo sa do odpadu vylieva. Máme službu každý deň a tak sledujeme a dávame na rozbor pritekajúcu OV, ktorá niekoľkonásobne prekračuje všetky limity. Väčšinou sa jedná o staré žumpové vody /čiernej farby/ a močovky z chovu zvierat /intenzívnej žltej farby/, ktoré majú vysoké znečistenie CHSK a zvyšujú nám aj biologické zaťaženie. Postupne určujeme možné miesta vypúšťania a nakoniec zistíme znečisťovateľa, ktorému hrozí správne riešenie.

Čo nás však najviac mrzí je zvyšujúci sa počet nečistôt, ktoré sa sústreďujú a zachytávajú v prečerpávacích staniách. Prevádzkujeme až deväť takýchto staníc a o to je naša práca náročnejšia oproti ostatným. /napr. Nové Mesto n/V má len jednu prečerpávaciu stanicu. Ručne musíme vyťahovať zmes handrových zmotaní, kameňov vytvorených z masťnôt a pracích práškov a rôznych iných odpadkov, aby sme predišli častému upchávaniu čerpadiel, ktoré musíme každú chvíľu vyťahovať a čistiť, aby boli prevádzky schopné.

Z toho dôvodu Vás chcem všetkých požiadať, aby sa každý zamyslel nad tým, čo spôsobuje splachovaním nečistôt vo WC a vylieváním starých žumpových vôd a močoviek do revíznych šácht. Či už je to kúsok odpadovej handry, umelohmotné držiaky voňaviek, rôzne drátenky, zvyšky jedál, oleje, masťnoty a hlavne moderné vlhčené utierky, ktoré do WC vôbec

nepatria, ale patria do koša. Tieto gumenné nafahovacie handričky sa nám namotávajú na hriadele čerpadiel a sú schopné okamžite zastaviť každé čerpadlo. Problémy postupne nastávajú na všetkých prečerpávacích staniách, ale najvypuklejšie sú na ČOV, ulici Osloboditeľov, Družstevnej, Podzámskej a v poslednej dobe v Komárne.

Preto Vás chcem poprosiť, aby každý prehodnotil možnosti zbavovania sa nečistôt iným spôsobom a svojim zlepšeným prístupom k vylievaniu nežiadúcich vecí do WC a revíznych šácht aspoň trochu uľahčil prácu nám pracovníkom prevádzkujúcim verejnú kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd. Potom by sme sa mohli viac venovať aj zmyslupnejšej práci.

*Za kolektív pracovníkov ČKS Vám ďakuje správca ČOV
Ivan Čechvala*



POĎAKOVANIE OBČANOM ZA VEREJNú ZBIERKU NA AED!

Vážení spoluobčania!

V uplynulých troch mesiacoch sa v našej obci uskutočnila Verejná dobrovoľná zbierka na nákup automatického externého defibrilátora AED. V sobotu 15.6.2019 bola táto zbierka ukončená.

Určite všetkých zaujíma suma, ktorá sa vyzbierala... S radosťou Vám musíme oznámiť, že sa vyzbieralo **3 094,- Eur**.

Obrovské ďakujeme patrí všetkým, ktorí si uvedomujú význam a dôležitosť mať AED „doma“ v dedine. Všetkým, ktorí pochopili, že aj keď by bolo možné AED zakúpiť z rozpočtu obce (a obec v budúcnosti plánuje nákup ďalších a rozmiestnenie na strategických miestach v obci), išlo aj o oveľa viac. O myšlienku, aby na prvý AED prispeli naši občania, aby si prístroj všetci vážili, zaujímali sa o jeho umiestnenie...aby bol náš spoločný– tým, že sa na ňom všetci spolupodieľame.

Áno, bolo aj veľa kritikov, ktorí myšlienku nepochopili ... ale to nás ostatných našťastie neodradilo! Možno odkaz pre tých, že je len potrebné poobzerať sa po okolí, naštudovať si fakty o AED. V dnešnej dobe sa AED umiestňuje na letiskách, obchodných domoch, v centrách miest, v závodoch...všade, kde je väčšia koncentrácia ľudí. Tiež každý záchranár odporúča umiestnenie AED, pretože je veľmi dôležité použiť ho pri zástave srdca čo najskôr, pred príchodom záchrannej služby. Samozrejme, nie vždy je resuscitácia úspešná, záleží od mnohých iných faktorov, ale ak s pomocou AED bude zachránený čo len

jeden život, tak to stojí za to a zbierka mala význam! Pretože ľudský život je to najcennejšie!

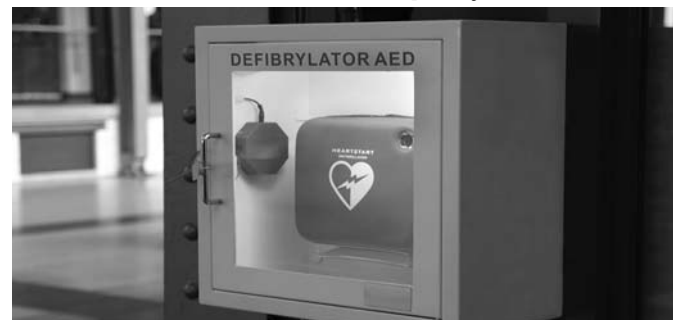
Veríme, že bude prospešný pre všetkých, že bude zachraňovať životy v našej dedine, aj keď by sme boli najradšej, aby ho nikto nikdy nemusel potrebovať....

A skutočnosť, že v túto chvíľu máme AED-čka dve, že sme dostali tak neoceniteľný dar od slovinských priateľov, nám všetkým urobil neskutočnú radosť. Nádherné nezištné gesto, ktoré je pre nás asi tým najvzácnejším darom.

Milí spoluobčania, o ďalších krokoch Vás samozrejme budeme informovať! Plánujeme osloviť dodávateľov, po zakúpení a osadení na miesto, kde bude umiestnený, zabezpečíme verejné predvedenie prístroja.

Ešte raz Vám veľké ďakujeme!!!!

Naša obec bude bezpečnejšia!



ZATVÁRAŤ OČI PRED ODPADOM NESTAČÍ. TREBA, ABY SI TO KAŽDÝ UVEDOMIL A SÁM NIEČO PRETO UROBIL.

Zatvárať oči pred odpadom nestačí. Treba, aby si to každý uvedomil a sám niečo preto urobil.

Na začiatok ponúkam zopár všeobecných environmentálnych faktov, aby sme si uvedomili, že situácia je vážna a odpadmi to len začína.

1. Momentálne žijeme v období šiesteho masového vymierania živočíšnych druhov, zapríčinené človekom. Každý deň vyhynie až do 150 druhov, najviac hmyzu. Pri takomto tempe v roku 2119 nebude na Zemi žiaden hmyz.

2. Znečistenie je jedným z najväčších svetových zabijakov. Postihuje viac ako 100 miliónov ľudí. Toto číslo je porovnateľné s obeťami globálnych chorôb ako je malária a HIV.

3. V oceáne sa nazhromaždil umelohmotný odpad v zhlukoch veľkosti ostrovov až kontinentov. Najväčšia je tzv. „Great Pacific Garbage Patch“ (GPGP) alebo Veľká tichomorská odpadková škrvna. veľká ako Francúzsko, Španielako a Nemecko spolu.

4. Každé dve sekundy zmizne prales vo veľkosti futbalového ihriska. Štyri pätiny lesov, ktoré pokrývali pred 8000 rokmi polovicu zemskej pevniny sú nenahraditeľne poškodené alebo úplne zničené.

5. Za posledných 30 rokov dosiahla rozloha púští a polopúští Zeme 40% rozlohy, každým nasledujúcim desaťročím sa percento nárastu zvyšuje.

6. Momentálne trpí jeden zo šiestich ľudí nedostatkom pitnej vody. V roku 2050 bude každý druhý človek trpieť nedostatkom vody.

7. Rok 2016 bol najteplejší v dejinách merania. 17 z 18 najteplejších rokov sa vyskytli v rozmedzí rokov 2000 až 2019. V uplynulom roku 2018 bola zaznamenaná najväčšia koncentrácia CO₂ na našej planéte za posledné 3 milióny rokov. Produkciu CO₂ sme nezastavili, naopak sa zvýšila.

Záplavy, lesné požiare, obrovské búrky, nedostatok pitnej vody, zvýšenie vodnej hladiny oceánov a dezertifikácia spúšťajú kolaps hospodárstva a také podmienky pre živočíchy a rastliny, pri ktorých sa v budúcnosti nebude dať väčšine druhov prežiť.

Čo môžeme s týmto katastrofickým scenárom spraviť? Zoberť rozhodovanie za budúcnosť tých, čo milujeme najviac, teda detí a vnúčeniec do vlastných rúk, nespoliehajte sa na vládu. Každý musí začať od seba minimalizáciou spotreby a upravením priorit, uvedomením si, čo chceme zanechať nasledujúcim generáciám.

Chcem pre moje deti lepšiu budúcnosť, chcem sa im s čistým svedomím pozeráť do očí a preto sme sa ako rodina rozhodli žiť zero waste, teda bez produkovania odpadu. Nie je to ťažké, ani drahé (opak je pravdou), je to len zmena zvyku. Nakupujeme v bezobalových obchodoch (najbližšie sú v Piešťanoch a Trenčíne, dá sa však aj cez internet), veľa vecí sa však dá nakúpiť aj do vlastného vrecúška aj v obyčajných predajniach. Na čistenie a pranie používam ocot, sódu, bikarbonát sodný a mydlo na pranie/mydlové orechy.

Varíme zo základných potravín, teda strukovín, obilnín (pšeno, ovos, špalda...), z družstevného mlieka robíme domáci tvaroh, smotanu a jogurt, jednoducho, zdravo, bez chémie. Deti sú bez kupovaných sladkostí, nemajú mobily, a nechýba im dokonca ani televízia. Ako rodina vyprodukuje asi tak kilo odpadu za mesiac. Na cestovanie používam verejnú dopravu alebo bicykel. Auto iba vo výnimočných prípadoch (keď nejdú spoje) približne raz za dva týždne.

Moja cesta k zodpovednému prístupu k budúcnosti bola pomalá, najprv som začala riadne separovať. Máme vynikajúco zariadený zberný dvor, zbiera sa tu všetko. Od skla, plastov, kovových obalov, papiera, jedlých olejov, pneumatík až po drobný stavebný odpad, elektroodpad, nebezpečný odpad vrátane žiaroviek, žiaroviek, olejov, farieb a akumulátorov.

Tužkové a gombíkové batérie sa zbierajú u predajcov elektroniky a v COOP jednote, staré lieky v lekární. Opatrované motorové oleje v autoservise a textil v kontajneroch na to určených. Biologický odpad je 40-50% z odpadu, ktorý tvoria domácnosti, ten patrí na kompostovisko v záhrade.

Väčšinu, až 90% odpadov, je možné recyklovať alebo kompostovať, a len malé percento odpadov patrí do smetiaka na komunálny odpad. Momentálny stav v Čachticiach je taký, že separujeme iba 14% odpadu, čo je pri 45,8% priemere v EU žalostne málo.

Určite ste si všimli zvýšený poplatok za zber odpadu a pýtate sa prečo. Je za tým štátom zvýšený poplatok za skládkovanie, t. j. uloženie odpadu na skládku. Toto je však len začiatok. V roku 2018 sme ako obec platili 5 Eur za tonu, v roku 2019 platíme 12 Eur, v roku 2020 24 Eur a v roku 2021 to bude 30 Eur za tonu. Teda poplatok sa do troch rokov zvýši šesťnásobne.

Prvým dôvodom štátneho zvyšovania poplatku za skládkovanie je ten, že v porovnaní s inými krajinami sa doteraz za uloženie odpadu na skládku platilo oveľa menej v porovnaní s inými krajinami v EU, čo vyústilo vo fakt, že na Slovensko dovážali vo veľkom odpad zo zahraničia. Aby sa tomu zabránilo, zvýšili sa ceny za uloženie odpadu na skládky.

Ďalším dôvodom je tlak ministerstva a EU na obce, aby takýmto spôsobom donútili občanov minimalizovať tvorbu komunálneho odpadu.

Sme zvyknutí nakupovať, myslíme si, že peknými vecami prejavujeme blízky lásku. Avšak uvedomila som si, že takto podporujem priemysel, ktorý zabíja Zem a zistila som že väčšinu vecí, ktoré by som predtým automaticky kúpila nepotrebujem.

Prechodom z konzumného životného štýlu máme viac času robiť veci čo nás bavia, tešíme sa z malých vecí, z prírody, čo nás obklopuje a z času, ktorý strávime spolu ako rodina. Myslím, že toto je merateľ kvality života.

Ing. Lucia Líšková, členka pracovnej skupiny na riešenie problémov odpadového hospodárstva v obci

VÝSLEDKY HLASOVANIA PRE VOĽBY DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU V OBCI ČAČHTICE DŇA 25.5.2019

Počet voličov zapísaných v zozname voličov: 3005

Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní: 589

Počet voličov, ktorí odovzdali obálku: 589

Počet platných odovzdaných hlasov: 573

Účasť vo voľbách: 19,60 %

Výsledky hlasovania pre voľby do Európskeho parlamentu v obci Čachtice dňa 25.5.2019

1. SMER-sociálna demokracia - 114 hlasov
2. Koalícia Progres. Slovensko a SPOLU - 110 hlasov
3. Kotleba-LS Naše Slovensko - 70 hlasov
4. SaS - 57 hlasov

5. KDH - 50 hlasov
6. SNS - 39 hlasov
7. OLaNO - 28 hlasov
8. DOMA DOBRE - 19 hlasov
9. Kresťanská únia - 15 hlasov
10. KD - Život a prosperita - 14 hlasov
11. SME RODINA-Boris Kollár - 13 hlasov
12. Strana zelených Slovenska - 11 hlasov
13. Hlas ľudu - 8 hlasov
14. SLS A.Hlinku - 7 hlasov
15. Koalícia KSS, Vzдор - 5 hlasov
16. Národná koalícia - 4 hlasy
17. Koalícia A.Hryc - 2 hlasy
18. Starostovia a NK - 2 hlasy

19. Doprava - 2 hlasy
20. Most - Híd - 1 hlasov
21. Priama demokracia - 1 hlasov
22. Demokratická strana - 1 hlasov
23. Strana práce - 0 hlasov
24. Strana tolerancie a spolunažívania - 0 hlasov
25. Maďarská KDA - 0 hlasov
26. Strana rómskej koalície - 0 hlasov
27. Slovenská konzervatívna strana - 0 hlasov
28. SNJ - strana vlastencov - 0 hlasov
29. Strana maďar.komunity - 0 hlasov
30. Európska DS - 0 hlasov
31. NAJ-Nezávislosť a Jednota - 0 hlasov

MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ - ČAČHTICE 2019

Ďna 25. 05. 2019 bol pre nás rodičovskú radu ZŠŠST veľmi významný, dôležitý ale hlavne krásny dátum. Spolu s obcou Čachtice a hlavným sponzorom firmou Nissens Slovakia sme ako pominulé roky zorganizovali ku dňu detí športový deň. Rodičovská rada sme sa stretávali mesiac čo mesiac, aby sme dotiahli do posledného detailu prípravy za čo veľmi im pekne ďakujem. Už od skorého rána spolu s pracovníkmi obce a miestnymi hasičmi, sme rozkladali stany, chystali stanovišťa a robili možné aj nemožné, keď sa o 13 hodine otvorila brána na futbalovom štadióne, aby bolo všetko pripravené. Pre detičky sme pripravili rôzne súťaže (chôdza na chodúloch, beh v gumákoch, hádzanie do konzervy, zatĺkanie klincov, prekážková dráha), ale aj medzi deťmi veľmi obľúbený tip- kde si detičky tipovali najdlhší čas na rodeo býkovi. Na každom stanovišti deti dostali razítka a za odmenu si detičky mohli vyrobiť tričká s vlastným obrázkom, alebo krásne náramky či náhrdelníky. Tento rok sme deťom priniesli živú minifarmu pána Svetozára Špaleka a pozvanie medzi nás prijal aj predseda miestnych včelárov pán Jožko Kožuch, ktorý deťom ukázal čo všetko obnáša výroba medu, plus jeho ochutnávka. Taktiež medzi nás zavítal pán Jurda, ktorý si rozložil prekrásny indiánsky stan a deti učil strieľať z luku ako praví indiáni. Taktiež ako pominulé roky sa deti mohli povoziť na koníkoch, dosýta sa vyskákať na nafukovacích atrakciách, alebo si zahrať ping – pong či badminton.



Deti z DHZ Čachtice si pre nás pripravili prekrásne vystúpenie a ukázali, čo všetko sa vďaka našim hasičom naučili. Ďalej prišiel medzi nás kynologický klub z Nového Mesta nad Váhom, ktorí nám so psíkmi predvedli taktiež krásne



vystúpenie. Ako aj pominulé roky prišla aj záchranná služba, ktorá svojimi vedomosťami a skúsenosťami obohatila nielen tých najmenších. Taktiež patrí vďaka našim sponzorom, ktorých budem menovať na konci článku a ktorým



by som chcela ešte raz veľmi pekne poďakovať, pretože sme vďaka nim mohli opäť vyhlásiť tombolu, s ktorou sme potešili naozaj veľmi veľa detí, ale i rodičov. O občerstvenie sa nám postarali BBQ catering, ktorí si pripravili pivo, kofolu, bazovú limonádu a niečo na zahryznutie: cigánsku pečenku, hod dog, hranolky, palacinky s domácim džemom, ale taktiež ďakujem aj chlapcom za pomoc pri výčape FK Čachtice a Poľovníckemu združeniu Čachtice za občerstvenie – výborný guláš z diviny. Páni poľovníci sa veľkou trpezlivosťou deťom maximálne venovali a učili ako zaobchádzať so vzduchovkou. Ďakujem taktiež vedúcemu Kameňolomu Čachtice pánovi Richardovi Kolarovičovi, ktorý spolu s manželkou nám prišli nezištne pomôcť. Deťom rozprával čo všetko obnáša fyzicky náročná práca v lome, púšťal deťom rôzne video nahrávky z odstrelov a taktiež si deti mohli vyskúšať provízorný odstrel priamo na štadióne.

Proste tento deň sa niesol v duchu radosti a šťastia, ktoré sme aj našim pričí-

nením a troškou úsilia mohli vyčarovať na tváričkách všetkých detí. Ďakujeme každému kto prišiel a podporil nás a našu snahu. Obrovské ďakujem patrí celej rodičovskej rade, členom študentskému spolku milovníkov histórie Con-



cordia pod vedením pána učiteľa Vaszaraba, celému učiteľskému zboru ZŠŠST Čachtice za ich úžasnú a obetavú prácu s našimi deťmi, Obci Čachtice, Martinke Kolníkovej a jej dcére Henrietke za maximálny zdravotný dohľad na našej akcii,



Poľovníckemu združeniu Čachtice, Dobrovoľnému hasičskému zboru Čachtice, Futbalovému klubu Čachtice a našim sponzorom:

Firma Nissens Slovakia, Realstav, fitness centrum Fit Hub, firma Stavjam, Dvor a záhrada, Austin Powder Slovakia a Kameňolomy Čachtice, Optika Žácka, Royaldom, Zedef group – TRW Automotive s.r.o., Lekáreň Čachtice, Benu lekáreň, Papiernictvo p. Hrdý, Coop Jednota p. Bolješik, Papiernictvo Ludoprint, Pekáreň Čachtice, Pizza Grande p. Čavojský, Pizzeria Bathory, Stelar TV, rod. Beláková, rod. Pepelová, Kvetinárstvo Nika, rod. Špaleková, rod. Dendisová, Pedante – manikúra a pedikúra, firma Weber, Potraviny Junas Trade, Reštaurácia Ambrózia BBQ Catering p. Maroš Masár a firme Mars, firme Vodax a.s., Tanečná škola Monnydanza, rodina Opatovská, rod. Hadbábna, rod. Ondrejková, Zuzka Zkovajsová, Anička Gáborová, Stanka Kubová....

Ďakujem ešte raz všetkým a dúfam, že v takom hojnom počte sa opäť vidíme pri našej akcii robenej pre vás takto o rok. Už teraz sa veľmi na vás tešíme. Váš tím rodičovskej rady ZŠŠST Čachtice

Janka Istoková – Predsedníčka

POBYT DETÍ SÚKROMNEJ MATERSKEJ ŠKOLY V ŠKOLE V PRÍRODE



Už tradične naša škola organizuje školu v prírode pre deti, ktoré pôjdu od septembra do základnej školy. Dnešný spôsob života detí sa vyznačuje nedostatkom pohybovej aktivity, zhoršuje sa ich zdravotný stav, časté sú poruchy pozornosti, stres. To, čo pomôže značne eliminovať tieto javy je práve pobyt v škole v prírode. Prírodné prostredie, aktívny pohyb, spoznávanie, kultúrne a emocionálne zážitky pôsobia pozitívne na zdravie



a psychiku dieťaťa.

Prvý júnový týždeň sa 24 detí našej školy zúčastnilo pobytu v Škole v prírode v Skalici. Po dlhej a upršanej jari prišlo zo dňa na deň letné počasie, z čoho sme sa veľmi tešili, pretože sme si mohli pobyt dostatočne užiť. V Skalici, v Zlatníckej doline sme strávili 5 úžasných dní plných zábavy, skúmania, bádania. Chodili sme na turistické

prechádzky, navštívili salaš, kde sme pozorovali ovečky, kone a ochutnali tiež ich výrobky. Dennodne sme súťažili, večer diskotekovali... a asi najväčším zážitkom pre deti bola Tarzánia, kde si každý vyskúšal svoju odvahu na lanovej dráhe. Pri tom všetkom sa o nás vzorne starali v rekreačnom zariadení, kde sme bývali.

Veľa detí bolo prvýkrát od rodičov, takže okrem zdravotného poslania školy v prírode sme preverili i emocionálnu stránku - všetci toto odlúčenie od rodičov zvládli výborne. Domov sa naše deti vrátili s množstvom zážitkov a skúseností na ktoré určite nezabudnú.



VYSTÚPENIE DETÍ SÚKROMNEJ MŠ V NOVOM MESTE NAD VÁHOM

V nedeľu 9. 6. 2019 boli deti našej školy súčasťou predstavenia VIVA DANCE! v Mestskom kultúrnom stredisku v Novom Meste nad Váhom, ktorej organizátorom je ZUŠ Moravské Lieskové v spolupráci s Monny Danza a hlavnou organizátorkou akcie - našou dlhoročnou lektorkou tanečného krúžku Monikou Gáborovou. Monika a jej krúžky (je tiež lektorkou krúžku Oboznamovanie



sa s anglickým jazykom) je už dlhé roky neoddeliteľnou súčasťou personálneho zabezpečenia aktivít našej školy. Naše deti dostávajú do vienka základy tanca, zmyslu pre rytmus, budujú si vzťah k tanču a k hudbe, učia sa prezentovať nielen v škole, aj pre širšiu

verejnosť. Aj keď si mnohí až tak neuvedomujú význam, deti dostávajú do daru niečo, čo vo svojom živote určite využijú. Mnohé z nich sa tancu venujú aj po skončení materskej školy, tancujú v súboroch, športových tanečných kluboch....

Ďakujeme za pozvanie a tiež rodičom, ktorí ochotne a trpezlivo s nami strávili nedeľné popoludnie!

Kolektív SMS Čachtice



MÁJ V OBECNEJ MATERSKEJ ŠKOLE

Fašiangové obdobie trvá od Troch kráľov do Popolcovej stredy. Najznámejšie a zároveň najveselšie sú posledné dni fašiangu, spojené s radovánkami a hodovaním. Fašiangové tradície, spojené so sprievodmi masiek, boli akýmsi prechodom medzi Vianocami a Veľkonočnými sviatkami. Škaredou – Popolcovou stredou začína 40 dňový pôst až do Veľkého piatku. Je to prechodné obdobie medzi zimou a jarou.

Aj u nás, v materskej škole, sme toto veselé obdobie zavřili fašiangovým karnevalom so Šašom Lubošom, ktorý nás zabával celý deň. Masky, ktoré boli naozaj zase originálne, si karneval užívali

tancom, zábavou a smiechom. Tak, ako každé významnejšie obdobie roka, aj fašiangy majú svoje typické ľudové piesne. Niektoré najznámejšie, napríklad Fašiangy, Turice či Keď komára ženili a ďalšie sa deti naučili a vyspevovali. Nechýbalo ani fašiangové pohostenie a samozrejme šišky, ktoré nám pripravili tety kuchárky.

Fašiangy a karneval patria medzi najveselšie dni v materskej škole. Teraz už pozorujeme prírodu a čakáme, kedy sa naplno prebudí zo zimného spánku. A aby sa tak stalo, onedlho budeme vyháňať zimu, páliť Morenu a vítať Vesnu...

Kolektív MŠ Čachtice



Foto: Jana Hrdá



Foto: Jana Hrdá



SIEDMACI V PROJEKTE ROOTS & SHOOTS

V tomto školskom roku sa žiaci 7.A triedy Základnej školy Štvrtej sednice Tatrína zapojili do medzinárodného vzdelávacieho programu Roots & Shoots, ktorý globálne prebieha vo viac ako 130 krajinách.

Cieľom tohto programu, ktorého organizátorom je nadácia Green Foundation, je viesť mladých ľudí k záujmu o svoje okolie, prepojiť ich s miestnou komunitou a motivovať k pozitívnym aktivitám pre svoje okolie. Žiaci si podľa vlastného uváženia vyberú problém vo svojom okolí, ktorého nápravu považujú za dôležitú a následne tvoria a realizujú verejno-prospešný projekt.

Naši siedmci sa rozhodli zatraktívniť park v areáli ZŠ, ZUŠ a MŠ. Vybrali si zaujímavý strom, platan, v okolí ktorého postupne vytvoria menšiu oddychovú zónu, miesto na relax alebo čítanie kníh. Svoj projekt preto nazvali „Pod platanom“ a pred samotnou realizáciou ho museli obhájiť pred odbornou porotou zloženou zo zástupcov nadácie Green Foundation, vedenia obce, vedenia školy a spolupracujúcej firmy. Za zhotovenie lavičky a výbornú spoluprácu ďakujeme firme M.J.K. Slovpil s.r.o.

Na záver tohto ročníka sa zúčastníme na



celonárodnej žiackej konferencii programu Roots & Shoots Slovakia, kde odprezentujú výsledky všetky zúčastnené školy a tímy a podelia sa o svoje zážitky a rôzne skúsenosti z komunitných projektov vo svojom okolí pred svojimi rovesníkmi a osobnosťami verejného života.

Pri tvorbe tohto projektu nie je dôležitý len samotný výsledok, ale aj to, že sa žiaci naučia pracovať v tíme, kriticky myslieť,

komunikovať s úradmi a firmami a osloviť verejnosť. Získajú tak nové skúsenosti a zodpovednosť za svoje okolie. Spojením projektovej výučby a komunitnej služby dochádza k rozvoju kompetencií nevyhnutných pre udržateľný život súčasnej spoločnosti.

Mgr. Dušana Bradáčová



FENOMÉNY SVETA

Koncom mesiaca apríl a začiatkom mesiaca máj sa naša základná škola zapojila do celoslovenského projektu s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod názvom Fenomény sveta. Táto forma výučby mala priblížiť žiakom najmodernejšie školské systémy severnej Európy a ukázať na možnosti využitia internetu a interaktívnych cvičení, ako učebných pomôcok.

Počas štyroch dní v blokovej forme vyučovacích hodín prežili žiaci dobrodružstvo a expedíciu do neznáma. Základnou témou týchto dní bola kultúra, ktorú sme rozobrali z každého možného uhla pohľadu. Okrem videí a neustálej komunikácie museli žiaci opisovať svoje pocity, aby mohol učiteľ prispôbiť obsah výučby klíme a nálade v pracovných skupinách, ktoré tvorili žiaci z každej triedy druhého stupňa v paritnom zastúpení chlapcov a dievčat. Niektorí vynikali šikovnosťou, iní prirodzenou inteligenciou, líderstvom alebo kreativitou. Okrem interaktívnych cvičení žiaci pracovali v skupinách, rozvíjali vizuálnu pamäť, počúvanie s porozumením, pracovali s historickými prameňmi, vytvárali plagáty, hrali divadlo alebo tvorili interview s archeológmi. Dohromady videli 96 videí a spracovali skoro 300 interaktívnych cvičení na rozvoj pamäti.

Dvadsať žiakov a žiačok bolo rozdelených na štyri pracovné skupiny a postupne spoznali kultúru vďaka zlúčeniu až desiatich vyučovacích predmetov do jedného celku. Postupne zistili, že čo všetko patrí do kultúry, dozvedeli sa, ako prebieha archeologický výskum, spoznali vzťah medzi kultúrou a morálkou,

pochopili fenomén modernej doby – multikulturalizmus, posudzovali formy umenia a ich vzťah k rozvoju kultúry, vyhodnotili význam písma pre človeka, porovnali školský systém v stredoveku a novoveku s dnešným, objavili výdobytky starovekých kultúr a všetko zakončili ochranou kultúrnych pamiatok, či kultúrnym odkazom pre nasledujúce generácie.

Názory a pocity žiakov sa po skončení vyučovacieho cyklu rôznili a pomohli vytvoriť nástenku, plnú emócií a ponuky Fenoméno sveta na druhom poschodí našej základnej školy. V piatok dňa 17. mája nakoniec zúčastnení vo svojich triedach predstavili Fenomény sveta ostatným spolužiakom.

PaedDr. Martin Vaszarab



ČAČHTICKÍ SENIORI NA CESTÁCH.

Ráno 31. mája 2019 čačhtickí seniori nastúpili do autobusu pána Fogaša a vyrazili na trojdňový výlet. Nebesá nám priali, pretože po chlade a daždi prišlo krásne, slnečné počasie.

Prvá zastávka našej cesty bola v Bytči. Tu sme si prezreli Sobášny palác, ktorý dal postaviť pre sobáše svojich šiestich dcér uhorský palatín Juraj Turzo, známy ako sudca Alžbety Bátorovej.

Druhou zastávkou bola kvapľová Važecká jaskyňa, ktorá vznikla erozívnou činnosťou vôd Bieleho Váhu. V podzemných priestoroch sme videli kvaple rôznych zaujímavých tvarov, brčká, jazierka, sintrové náteky, záclony a zachované kosti medveďa jaskynného.



Vďaka dobrej organizácii sme stihli navštíviť Tatranskú galériu v Poprade, kde sa konala výstava terakotovej armády prvého čínskeho cisára.

Večer sme sa ubytovali v hoteli Omega club, v malebnej obci Gerlachov, pod končiarmi Vysokých Tatier.

Druhý deň dopoludnia sme absolvovali prehliadku Kežmarského hradu, s expozíciami prezentujúcimi vývoj regiónu od najstarších čias. Navštívili sme aj historický skvost Kežmarku drevený evanjelický artikulárny kostol (1717), zapísaný v zozname Unesco. Bol postavený bez murovaných základov, iba z dreva tisu a červeného smreka, bez jediného kovového klinca, má podobu rovnoramenného gréckeho kríža, má valenú klenbu so štyrmi piliermi, a kapacitu 1550 ľudí. Zvláštnosťou bol aj vedľa postavený Nový evanjelický kostol (1894), s prvkami orientálnej architektúry. Ku kostolu neskôr pristavi-

li mauzóleum Imricha Thökölyho, ktorému sa po 200 rokoch splnilo želanie, byť pochovaný v Kežmarku.

Poobede sme pokračovali v spoznávaní krásy prírody a ľudskej tvorivosti v Bachledovej doline, na chodníku v korunách stromov. Trasa, ktorú sme prekráčali bola 1200 m, prevýšenie 24 m a z panoramatickej terasy vo výške 32 m sme mali prekrásny výhľad na Belianske Tatry, Pieniny a Zamagurie. Prejsť sa na pochôdznej sieti v strede veže mal odvalu málokto z nás.

Unavené údy sme večer zrelaxovali v hotelovom bazéne, saunale aj v družnej debata a nechýbala ani spoločná pesnička.

Tretí deň sme sa vyviezli lanovkou na Skalnaté pleso. Tu sme obdivovali tatranské štíty, pleso, morény, kosodrevinu, rastliny. Pred odchodom domov sme stihli ešte prechádzku okolo Štrbského plesa.

Výletu sa zúčastnili i priatelia z družobnej organizácie dôchodcov Brno Tuřany, manželia Bělouškovi. Ďakujeme pani Bělouškovej za jedinečné šamrole a za chutné moravské koláče, ktorými počastovala všetkých účastníkov zájazdu.

Podakovanie patrí aj našej priateľke a úžasnej sprievodkyni Vlastičke Tučkovej zo Žiliny, ktorá obohatila náš obzor o navštvienených lokalitách o množstvo poznatkov a informácií. Lúčila sa s nami myšlienkou Karola Zechentera Laskomerského: „Keď máš zdravie a kus chleba, nič iné ti nie je treba.“



Za krásny výlet a príjemne prežitú chvíľu ďakujeme našej skvelej predsedníčke Helenke Šimovej a celému organizačnému štábu.

PaedDr. Lubica Jančová

HODY 2019

V dňoch 23., 24., 25. 8. 2019 sa v našej obci uskutočnia hodové dni. Ponúkame Vám program, ktorý pre Vás pripravujeme na námestí:

23.8.2019 - PIATOK - 19.00 - Hudobná skupina HRDZA

24.8.2019 - SOBOTA

- 16.00 - Štart Čačhtického polmaratónu
- 16.30 - „Princezná Rozmarínka“ divadlo pre deti
- 18.00 - Hudobná skupina VESELÍ STARCI / TV Šlágér/
- 21.00 - EMMA DROBNÁ s kapelou

Sprievodné podujatia:

15.00 - 18.00 - „Deň športu a zábavy“ – súťaže a hry pre deti i dospelých – FITHUB – Fitness centrum Čačhtice – priestranstvo vedľa KD

25.8.2019 – NEDELA – 17.00 – Hudobná skupina PROGRES / TV Šlágér/

Okrem toho nebudú chýbať kolotoče a iné atrakcie pre malých i veľkých, predajné stánky.

Verím, že nám počasie dopraje prežiť veselé hody.

Všetci ste pozvaní!

Alena Novotná

30. ČAČHTICKÝ POLMARATÓN - 24.08.2019

Organizátori – Občianske združenie Čačhtický polmaratón a TJ Sokol Čačhtice v spolupráci s obcou Čačhtice pripravujú na sobotu 24.08.2019 30. ročník Čačhtického polmaratónu so štartom o **16:00 hod.**, z námestia.

Bežci absolvujú trať hlavnou cestou smerom na Častkovce a späť ku kostolu, ďalej pokračujú dolinou do Višňového a Hrachovišťa, kde je obrátka a späť s cieľom na ZŠ Čačhtice. Bežci budú súťažiť v jednotlivých kategóriách:

Muži: M do 40, M nad 40, M nad 50, M nad 60 rokov

Ženy: Ž do 40, Ž nad 40, Ž nad 50 rokov

Zvláštnou kategóriou bude Štafetový beh 4-členných družstiev.

Touto cestou si Vás dovoľujeme pozvať na 30. ročník Čačhtického polmaratónu.

Za organizačný výbor podujatia Ing. Jaroslav Fraňo.

PRIATEĽSKÁ NÁVŠTEVA S VEĽKÝM DAROM...

Vo februári v roku 2015 obdržalo naše vedenie obce list od vedenia mestečka Žužemberk v Slovinsku, v ktorom nám ponúkli nadviazať priateľské a družobné vzťahy. Vedenie mestečka Žužemberk vyjadrilo presvedčenie že vzájomne vzťahy obohatia dianie v kultúrnej, športovej, hospodárskej a spoločenskej oblasti oboch našich miest. Rok 2015 a prvé stretnutie zástupcov oboch strán berieme za začiatok nášho priateľstva.

S mestečkom Žužemberk máme veľa spoločného. Veď už len názov našich štátov - stačí zmeniť jedno písmenko a ľahko si nás pomylíia. Obe strany máme hrad, ktorý je našimi pýchami, pestujeme hrozno a dorábame víno, máme v obci poľovníkov, príslušníkov dobrovoľného hasičského zboru, dôchodcov, včelárov. Veľa oblastí, v ktorých si vieme vymieňať vzájomné skúsenosti a vzájomne sa obohatiť.



foto: J.Hrdý Čachtický spravodaj TV

Keďže našim cieľom je pokračovať v udržiavaní priateľských vzťahov rozhodli sme sa zástupcov nového vedenia mestečka opäť pozvať na priateľskú návštevu. Žužemberkskí priatelia pozvanie prijali, a tak sme ich zástupcov mohli privítať v piatok 14. 6. 2019 o 19.00 hod. v obradnej sieni Obce Čachtice, za prítomnosti poslancov, zástupcov Jednoty dôchodcov, zástupcov poľovníkov, členov dobrovoľného hasičského zboru a aj bývalých poslancov.

Úvod patril básni o našej domovine, potom nasledovala hudobná vsuvka v podaní Juraja Vlčka. Nasledoval slávnostné privítanie hostí starostkou obce s krátkym príhovorom. Po ňom sa predstavili naši Žuzumberkskí priatelia a na pamiatku sa podpísali do našej pamätnej knihy Zboru pre občianske záležitosti

ti Obce Čachtice. Naším priateľom sme odovzdali obraz našej pýchy – Čachtického hradu zachyteného fotoobjektívom nášho spoluobčana Radoslava Gareca. Okrem toho sme darovali každému hostovi produkty našich spoluobčanov- medovinu, čachtické víno, slivovicu a upomienkové predmety z nášho hradu.

Po predstavení hostí nasledovalo ďalšie hudobné vystúpenie a po ňom starostka obce predstavila všetkých poslancov a ostatných hostí, ktorí sa rovnako podpísali do pamätnej knihy Zboru pre občianske záležitosti Obce Čachtice. Po vzájomnom predstavení sa nám prihovoril primátor mesta Žužemberk Jože Papež. V príhovore vyjadril potešenie, že naše priateľské vzťahy budú naďalej pokračovať a odovzdal našej obci dar.

V miestnosti bolo síce horúco, ale keď sme rozbalili dar, všetkým nám prebehli zimomriavky po chrbte a mnohým sa v očiach objavili slzy dojatia pri pohľade na práve rozbalený darovaný srdcový defibrilátor. Naši Žuzumberkskí priatelia, vedeli, že sa skladáme práve na tento účel a rozhodli sa nám podarovať ešte jeden, lebo sami si uvedomujú, ako potrebný je to prístroj pre záchranu ľudského života. Ťažko sme hľadali slová, ktorými by sme prejavili obrovské poďakovanie. Tak toto naozaj vie urobiť len priateľ priateľovi. Tento prístroj nám bude vždy pripomínať naše priateľské vzťahy. Večer sme ukončili spoločnou večerou v reštaurácii Tri Elementy.

V sobotu sme spoločne navštívili náš hrad, kde naši sprievodcovia Adam Pisca a Barbora Švondrková urobili krásnu prehliadku hradu. Naša kastelánka sa postarala o občerstvenie. Z hradu už bol pre hostí navarený boršč našim pánom riaditeľom základnej školy. Po krátkom oddychu sme s našimi hosťami navštívili Bradlo - Milana Rastislava Štefánika a múzeum Milana Rastislava Štefánika v Košariskách, kde sme absolvovali prehliadku múzea, ktorou nás sprevádzal náš spoluobčan Marián Imriška. Doporučujeme aj ostatným návštevu tohto múzea, pretože výklad i samotná prehliadka vo všetkých zanechala úžasné dojmy. Večer sme strávili na malej grilovačke u pána Rudolfa Jurisa.

Ráno po raňajkách a krátkej návšteve u rodiny Vlčkových v Častkovciach sme sa rozlúčili. Veríme, že vďaka pripravenému programu sa priatelia u nás cítili dobre, a tak sme opäť prispeli k upevneniu nášho priateľstva, ktorý nám bude neustále pripomínať aj umiestnený srdcový defibrilátor na obecnej úrade. Za toto krásne gesto im srdečne ďakujeme!

Starostka obce a členovia Komisie školstva, kultúry a športu

RECEPT - ORECHOVO-ČOKOLÁDOVÉ REZY

CESTO: 5 bielkov, 25 dg pr. cukru, 25 dg orechov
KRÉM: 5 žĺtkov, 14 dg pr. cukru, 2 lyžice kakaa, 4 lyžičky vody, 7 dg čokolády, 15 dg masla, 12 dg pr.cukru, 1 vanilkový cukor
POSTUP PRÁCE

Cesto: Bielky s cukrom vymiešame do peny, pridáme orechy, premiešame a vylejeme na plech vystlaný papierom na pečenie, dáme upiecť.

Krém: Žĺtky, cukor, kakao, vodu a čokoládu rozpustíme na miernom ohni, odstavíme a občas premiešame do vychladnutia. Maslo, cukor a vanilkový cukor vymiešame a spojíme s čokoládovou zmesou. Natrieme na vychladnuté cesto a polejeme čokoládovou polevou, alebo môžeme povrch natrieť vyšľahanou šľahačkou.

Dobrá chuť želá Alena Novotná

HVIEZDNA NOC na Čachtickom hrade

KATKA KOŠČOVÁ s kapelou (bratia Geišbergovi)
PAVOL HAMMEL s kapelou

17.8.2019 od 19:00 na Čachtickom hrade
 Predpredaj vstupeniek denne v MKS Čachtice od 8:00 - 14:00
 Rezevacia: 0908 681 406 príp. 0903 252 414.

Vstupné 16€

ČAČHTICKÝ HRAD

Maratón tohtoročných podujatí sme odštartovali 2.marca pálením Moreny a vítaním Vesny, nasledovali dve dobrovoľné brigády, veľké spoločné podujatie s beckovským a plaveckým hradom „História, ktorá nás spája“. Počas Veľkonočných sviatkov sme zaznamenali rekordnú návštevnosť. Výpočet uskutočnených podujatí môžeme ukončiť posledným víkendom - Stredovekým dňom detí a po zotmení už druhýkrát vystúpil na hrade Maok.



Najbližším podujatím v dňoch 15. a 16.júna budú Hradné slávnosti ako pripomienka 6.výročia otvorenia hradu pre verejnosť. Bohatý program pre deti i dospelých už tradične pripravuje historická skupina Vir Fortis. V sobotu 22.júna na hrade vystúpi Záhorácke divadlo s predstavením Svatojánské drimoty. Záverečnou aktivitou mesiaca jún bude opäť brigáda na úpravu a skrášľovanie priestorov hradu, na ktorú pozývame všetkých Čachtičanov a ľudí, ktorým na našom hrade záleží.

V júli si pripomenieme sviatky Cyrila a Metoda. Veríme, že nezabudnuteľným zážitkom pre návštevníkov hradu bude 13. júla aj bubnová show a skupina Jamadan. 16.júla bude možné priamo z hradu aj pomocou teleskopu sledovať zatmenie Mesiaca a v auguste aj roje Perseíd. Spolok čachtického ringu v spolupráci s obcou už tradične usporadúva 17. augusta Hviezdnu noc na hrade. Okrem plánovaných „veľkých“ podujatí pripravujeme pre návštevníkov aj rôzne menšie aktivity,



o ktorých budeme pravidelne informovať na stránke Čachtický hrad na sociálnej sieti Facebook a na webovej stránke www.cachtickyhrad.eu.

Mgr. Katarína Orthová

ČLOVEK SVETOVÉHO FORMÁTU - MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK

A najviac zo všetkých osobností sa zaslúžil o naše národné oslobodenie i o našu štátnosť. Je potešiteľné, že dnes ho takto vnímajú všetky generácie. Bol to vynikajúci astronóm, prezident a medzinárodne uznávaný politik, skúsený cestovateľ, disciplinovaný vojak, ktorý to dotiahol až na generála, odvážny pilot francúzskej armády, veľký diplomat, nápaditý vynálezca, znalec a milovník umenia a človek európskeho až svetového formátu.

M.R.Štefánik tragicky zomrel pri leteckej havárii 4.mája 1919. V tomto roku si teda pripomínáme sté výročie jeho úmrtia. Je to mimoriadne významné výročie. Preto celkom prirodzene pociťujeme povinnosť, aby sme si práve teraz pripomenuli hrdinský život a dielo tejto našej najvýznamnejšej osobnosti 20. storočia, jedinej z najhrdinskejších osobností našej národnej histórie. Dobré známy je jeden z jeho výrokov, ktorým bolo aj jeho osobné životné krédo: „JA SA PREBIJEM, LEBO SA PREBIŤ CHCEM.“

Je čas, aby sme si ho opäť pripomenuli a preniesli aj na našu vlasť: S lovensko sa prebije, lebo sa prebiť chce.“

M.R.Štefánik sa narodil 21. 7. 1880 v Košariskách, neďaleko Brezovej pod Bradlom, v rodine evanjelického farára Pavla Štefánika.

Školu začal navštevovať v rodných Košariskách. Bol mimoriadne nadaný, nápaditý talentovaný. Jeho krstným otcom bol J.M.Hurban. Finančne ho podporoval na štúdiách a bol čestným hosťom na fare. Mal veľký vplyv na M.R.Štefánika – ako všeobecne váženého národovca.

Na želanie otca odchádza študovať na stavebnú fakultu do Prahy, spolupracuje v rôznych spolkoch, je aktívny. Stále ho priťahuje hviezdárstvo, necháva stavebné štúdium a prestupuje na štúdium filozofie. Dostal príležitosť stážovať na observatóriu v Anglicku. Odchádza do Paríža za slávnym hviezdárom Janssenom. Spolu vystupujú na Mont Blanc pozorovať Slnko a Mars. Už pri prvom výstupe r. 1905 položil základ slovenského vysokoškolského rekordu horolezcov. Vedecká práca astronóma ho naplňovala ľudsky i profesne. Začína sa zaujímať o francúzske štátne občianstvo. V júni 1912 ho získal. Povoláva ho do svojich služieb armáda a za zásluhy, ktorými ho poverila je poctený vysokým vyznamenaním Rytiera čestnej légie.

Zaujíma sa aj o letectvo a absolvoval výcvik - dosiahol to až na pilota, dôstojníka. V armáde sa osvedčil ako schopný manažér a diplomat. A zišiel mu prvý politický ťah: vytvoril zo zajatcov slovenských národností samostatné vojenské jednot-

ky- charakter samostatných armád. Tu vzniká idea oslobodenia národa a samostatnej štátnosti. Takto vznikli samostatné slovensko- české légie. Cesta k tomu nebola jednoduchá. Štefánik začal politicky spolupracovať s T.G.Masarykom i E.Benešom. Uvádza ich do kabinetov francúzskych politikov a salónov spoločenskej elity. Tón udával Štefánik. Tomuto úsiliu významne pomohla celoslovenská dohoda 23.októbra 1915, ktorú podpísali predstavitelia Slovenskej ligy v Amerike a predstaviatelia národného združenia v USA. Dohoda predpokladala spojenie českého a slovenského národa vo federatívnom zväzku s úplnou národnou autonómiou Slovenska.

Ako uznávanému európskému politikovi sa podarilo presvedčiť talianske vládnúce špičky na čele s premiérom Orlando o potrebe sformovania česko-slovenskej armády v Taliansku. Pod váhou Štefánikových argumentov to talianski predstavitelia uznali.

18. júna 1918 ho Francúzi vymenovali za generála. Voja sa skončila, začala sa hra o nový štátny útvar v strednej Európe. Už nie Česko-Slovenskú, ale Československú republiku Masarykov nápad jednotného československého národa. Pochopil, že len takto sa môže vrátiť do republiky ako prezident. Štefánik si to uvedomoval, ale veril, že sa to všetko vyrieši tak, ako bolo na začiatku dohodnuté. Po celý život to bol čestný, priamy a otvorený muž a takto sa pokúšal vnímať aj druhých. Lenže tu sa mylil.

M.R.Štefánik bol už vtedy všeobecne uznávanou politickou vojenskou a diplomatickou osobnosťou nielen v Európe, ale aj za Atlantikom. V Taliansku si ho mimoriadne vážili a na Štefánikovo požiadanie mu dali k dispozícii najmodernejšie lietadlo, Caproni 450, aby sa mohol vrátiť domov. Spreádzala ho trojčlenná posádka. Dňa 4.mája 1919 pri pristávaní manévri pri Ivanke pri Dunaji lietadlo havarovalo. Všetci zahynuli.

SPOLOK TATRÍN A ČAČHTICE

Začiatkom augusta 1847 sa poprední predstavitelia slovenskej evanjelickej inteligencie plavili po Váhu z Liptova až do Nového Mesta nad Váhom, aby sa v dňoch 9. a 10. augusta zúčastnili štvrtého zasadnutia spolku Tatrín v Čachticiach.

Slovenčinu kodifikovanú L. Štúrom, J. M. Hurbanom a M. M. Hodžom v roku 1843 v Hlbokom bolo nevyhnutné „uviesť do života“. Potrebu uzákonenia spisovnej slovenčiny vysvetlil už v roku 1844 L. Štúr v diele *Nárečja Slovenskuo alebo potreba písania v tomto nárečí*, ktoré vyšlo tlačou v roku 1846. J. M. Hurban predstavil nový jazyk almanachom *Nitra* v roku 1844. V tom istom roku bol u M. M. Hodžu v Liptovskom Mikuláši založený Tatrín. Hodžova fara sa stala centrom spolku Tatrín, odohrali sa tu dovedna tri zasadnutia tatrínskej spoločnosti.

O tri roky neskôr však štúrovci chceli porušiť zaužívanú tradíciu a zasadnutie zorganizovať v inom kúte krajiny. Hľadali oblasť so silným zastúpením katolíckeho vierovyznania, pretože Tatrín mal slúžiť všetkým, bez ohľadu na konfesiú. Štvrté zasadnutie sa malo najskôr uskutočniť v Novom Meste nad Váhom, pretože štúrovci chceli do radov národnej „sednice“ získať čo najviac katolíckych predstaviteľov, a práve v tejto lokalite malo katolícke vierovyznanie výrazné zastúpenie. V Novom Meste nad Váhom však nenašli štúrovci vhodné miesto, a tak prijali pozvanie čachtického katolíckeho kňaza a národovca Jozefa Urbanovského, čo sa napokon ukázalo ako dobré rozhodnutie. Na čachtickej fare sa zišlo 61 národovcov, z čoho až 15 účastníkov bolo katolíckeho vyznania.

Dva rokovacie dni stačili na to, aby katolíci ako zástancovia Bernolákovskej slovenčiny prijali štúrovskú podobu spisovného jazyka. Účastníci prijali dielo od M. M. Hodžu „Dobruo slovo Slovákom,

Štefánik sa z Talianska vybral do vlasti – tou bolo Slovensko a Slováci. Tam chcel najskôr zájsť v oslobodenej vlasti. To je najpresvedčivejšia odpoveď všetkým pochybovačom o Štefánikovom národnom povedomí, o jeho národnej identite, o jeho slovenskosti, ku ktorej sa vždy hlásil aj ako francúzsky štátny občan.

Je načase povedať aj to, že Štefánik letel do slovenskej vlasti s premysleným plánom a koncepciou slovenského národného programu, pre ktorú chcel získať viacerých národne presvedčených slovenských dejateľov a politikov, aby potom išli spoločne do Prahy a povedali zoči- voči aj s tatičkom Masarykom, že na začiatku sme sa dohodli trochu inak.

Lenže, nestalo sa. Havária s následkom smrti generála aj troch talianskych pilotov všetko zmenila a už dávnejšie sa vie, že niekomu prišla celkom vhod.

Jedno z mnohých slovenských prísloví hovorí: „Koho Pán Boh miluje, toho krížom navštevuje.“ Berieme to s pokorou, ale aj tak Ťa pane prosíme, neber nám najlepších mužov národa skôr, ako sa patrí, lebo niekedy už nevieme či sme prekliati alebo vyvolení. Nechceme byť prekliati, ale netúžime byť ani vyvolení. Chceme len s prirodzenou dôstojnosťou žiť a tešiť sa zo života, ktorého si nám doprial uprostred národov Európy a sveta... a pomôž nám pozdvihnúť naše národné povedomie, aby sme boli hrdí na našich predkov, našu históriu, na to, že sme „Slováci“.

Je potešiteľné, že v ankete o „najväčšieho Slováka“ sme Slováci na neho nezabudli a dali sme ho na 1. miesto – ako nášho najväčšieho. „Slováka“. Táto pocta mu právom patrí.

Potešiteľné je aj druhé miesto nášho ďalšieho veľikána „Ludovíta Štúra“

Slováci, nazabúdajme!

MO MS Čachtice
Bc.Ludmila Palcútová

súciim na slovo“ a rozhodli o jeho včasnom publikovaní. Spoločne sa uzniesli na prijatí historicko-etymologického princípu namiesto foneticko-morfologického princípu („píš ako počuješ“), čím položili základ hodžovsko-hatalovskej reformy z 50. rokov 19. storočia. Štúrovčina sa historicko-etymologickým princípom priblížila češtine, ktorú preferovali evanjelici i bernolákovčine, uprednostňovanej katolíckymi.

Čachtické stretnutie „tatrínov“ bolo tak významným medzníkom na ceste k dnešnej podobe slovenského jazyka. Napriek nepochybnému významu Tatrína a jeho prínosu pre slovenský národ a národnosť ako takú, pôsobil tento spolok celý čas v ilegalite, teda napriek viacerým pokusom nebol nikdy vládnuou Viedňou odobrený. Jeho ďalšie fungovanie však prekázala revolúcia v meruósmych rokoch 1848 – 1849. Po jej ukončení v období tzv. Bachovho absolutizmu boli národné záujmy temer úplne potlačené do úzadia, a tým i osud tatrínskeho spolku navždy spečatený. V 60. rokoch sa ideovým nástupcom tohto kultúrneho inštitútu stala Matica slovenská.

Autor: PhDr. Ivana Poliaková

Použitá literatúra:

BABILONSKÝ, K. 1967. *Sednica Tatrína v Čachticiach, Čachtice: Miestny národný výbor v Čachticiach, 1967. 15s.*

PODOLAN, P. - VIRŠINSKÁ, M. 2014. *Slovenské dejiny III. Bratislava: Literárne informačné centrum, 2014. 405 s. ISBN 978-80-8119-081-0.*

OSUSKÝ, Samuel. Štefan. 1926. *Filozofia Štúrovcov I. Štúrova Filozofia. Myjava: Knihotlačiarne Daniela Pažického, 1926. 327 s.*

Oslavy 172. výročia IV. Sednice Tatrína sa v našej obci uskutočnia 11.8.2019 t.j. v nedeľu o 17.00 hodine pri pamätnej tabuli pod Čachtickou farou. Vrámcami osláv vystúpi folklórny súbor Vršatec. Všetci ste srdečne pozvaní.

ČAČHTICKÝ KOSTOL A ALŽBETA BÁTHORYOVÁ - II. ČASŤ

Branecký pri odkrývaní hrobiek preskúmal aj ďalšiu (piatu) pod „žobráčňou“ so vstupom pod schodmi, ktorá bola objavená v r. 1938. Našiel tam len hromadu spráchnivených kostí a rakiev. „Žobráčňa“ však bola postavená až po smrti Alžbety Báthoryovej, preto táto časť kostola nemôže kandidovať na miesto jej hrobu.

V súvislosti s touto hrobkou je užitočné oprieť sa aj o zachované výpoved' očitého svedka, jedného z účastníkov výskumu podzemia v roku 1938. Pán Vladimír Ammer, historik, ktorý sa za svojho života venoval nielen Čachticiam, bol prítomný ako chlapec pri prehliadke podzemných priestorov čachtického kostola. Jeho osobné svedectvo je pre nás veľmi závažné, najmä vzhľadom na skutočnosť, ktoré Jozef Branecký vo svojej práci a zázname zo 7. júla 1938 vôbec neuvádza: „JUDr. Július Ethey tvrdil, že kdesi v spisoch našiel istú zmienku, že Alžbeta Bathoryová je pochovaná na „evanjeliovej strane“ čachtického kostola. V roku 1938 hľadali nejakého chlapca, keby bolo čosi treba, že ho presunú tam, alebo onam. V tom čase bol iba jeden telefón, viete ako to bolo. Ja som im bol ako chlapec k dispozícii, lebo môj otec ma ponúkol. Do kostola sa vchádza z pravej strany hore schodmi, tam je taká malá miestnosť, hovoríme jej žobráčňa. A tam to komusi nedalo pokoja, preto otvorili jeden schod, no cez ten úzky otvor tam nik nemohol vojsť. Boli to predsa urastení chlapi, nuž nemohli vojsť, preto zapálili sviečku, dali ju mne a strčili ma tam. Vo vnútri boli dva gavalce a na nich boli hlavy, končatiny, všetko rozhádzané a vykradnuté. Tak som im hovoril, čo som videl. Žiadna Báthoryčka tam však nebola, nič také. Až potom sa išlo k hlavnému oltáru na tú evanjeliovú stranu, teda z čelného pohľadu na hlavný oltár vľavo. No a tam potom klopali palicami, hľadali farári aj civilni a čakali, aká bude ozvena. No, aj sa im zdalo, že akási ozvena tam bola, aj dunenie, no nebolo tam predsa len nič. Teda Etheyovo tvrdenie padlo.“

Hrobka ani rakva Alžbety Báthoryovej sa napokon v roku 1938 nenašla. Prof. Jozef Branecký však akoby na obhajobu píše, že boli otvorené len tie hrobky, do ktorých vstup bol známy alebo boli prekryté náhrobným kameňom. Ukrýva však podzemie čachtického kostola ďalšie priestory, ktoré stáročiami upadli do zabudnutia? Pravdepodobne áno. Jediná známa hrobka v celom rozsiahlom priestore kostola bez sakristie je krypta Forgáčovcov. Ak však vezmeme do úvahy rozlohu kostola a jeho bohatú históriu, potom sa zdá byť jedna hrobka pripadajúca na tento sakrálny objekt naozaj málo. História čachtického kostola je veľmi dlhá. Ako prvý kňaz sa spomína Peter- príbuzný Stiborovcov ešte v roku 1408. Mnohí z ďalších katolíckych kňazov, ktorí pôsobili v Čachticiach od roku 1408 do 1550 zomreli a museli byť tu pochovaní. V roku 1550 sa Ladislav Országh, vtedajší zemepán, stal protestantom, ľud prestúpil na novú vieru a do Čachtíc prišiel prvý evanjelický kňaz. V Čachticiach v období 1550 – 1660 pôsobili mnohí evanjelickí farári a zachovali sa záznamy, že niektorí zomreli a boli pochovaní v krypte čachtického kostola. Nenašla sa však nikdy žiadna rakva z tohto obdobia.

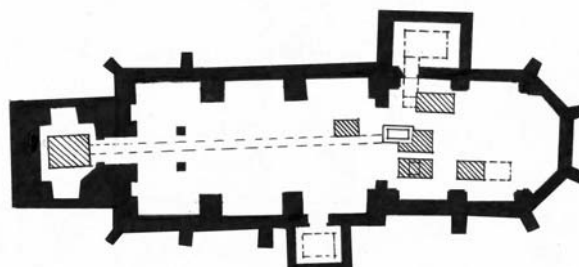
V roku 1660 prestúpil vnuk Alžbety Báthoryovej František Nádašdy II. na katolícku vieru. Do Čachtíc prišiel katolícky kňaz Jakub Haško, ktorému sa pripisuje najväčšia zásluha na rekatolizácii Čachtíc a okolia. Za svoju úspešné pôsobenie na mieste farára v Čachticiach neskôr postúpil na miesto prepošta v susednom Novom Meste nad Váhom. Mnohí ďalší katolícki kňazi pôsobili v 18. a 19. storočí v Čachticiach. Niektorí z nich tu aj zomreli a boli pochovaní do krypty. Opäť sa však žiadna takáto rakva nikdy nenašla.

V súvislosti s podzemím čachtického kostola je zaujímavá informácia, ktorá bola uverejnená v 90-tych rokoch na CD venovanom histórii Čachtíc. V časti - zo spomienok čachtického farára sa píše: „...pri oprave a pokladaní novej dlažby v kostole, dostal som sa aj do podzemia, kde som v blízkosti nosného piliera našiel kus

ružového mramoru, ktorí bol akiste časťou náhrobnej dosky A. Báthoryovej. Tento kus mám doma a príp. návštevník si ho môže obzrieť...“ Bohužiaľ táto informácia je veľmi zmätočná. Aj keď sa nepíše o spomienky ktorého pána farára ide, mohol byť ním len Jozef Jarábok. Nie je však vôbec jasné o akú dlažbu išlo, pretože nová travertínová bola položená až oveľa neskôr. V ktorom roku bol teda Jarábok v podzemí, keď našiel spomínaný kus mramoru? Určite to nemohlo byť v roku 1938, lebo o takomto počíne by bola nejaká zmienka v Braneckého správe. Ďalej je takisto záhadou cez ktorú hrobku sa do podzemia dostal. Všetky hrobky sú takmer neprístupné a vstup do nich si vyžaduje minimálne spoluprácu viacerých ľudí pri odkrývaní dlažby a zabezpečenie aspoň jednoduchých zdvíhacích mechanizmov, ktoré dokážu pohnúť s kamennými doskami. Z úryvku má človek pocit, že jeho autor chce zámerne skryť niektoré udalosti, ktoré sa stali a píše len časť pravdy, polopravdu. Jedno je však isté. Kus mramorovej dosky nemal určite žiadne označenie, lebo v opačnom prípade by už vtedy bola jasná odpoveď aspoň na jednu z dvoch základných otázok, ktoré sa vynárajú v súvislosti s hľadaním hrobu A. Báthoryovej: „Kde bola umiestená jej hrobka?“. Odpoveď na otázku druhú: „Nachádzajú sa jej telesné ostatky dodnes v kostole?“, je však omnoho ťažšia.

Podzemné priestory čachtického kostola, podobne ako mnohých iných kostolov sa stali posledným miestom odpočinku významných šľachtických rodov, o čom existujú neodškriepiteľné dôkazy. Na základe štúdia historických dokumentov i odborného skúmania môžeme dnes s viac ako pravdepodobnou istotou tvrdiť, že práve tu sa nachádza aj krypta, kde boli pred takmer 400 rokmi uložené telesné ostatky A. Báthoryovej. Kde by sme teda mohli nájsť túto kryptu po tak veľkom časovom odstupe?

Hľadanie komplikujú rôzne skutočnosti, ktoré sa odvtedy udiali. Jednou z nich je aj radikálna prestavba kostola koncom 17. storočia. Aj keď je to menej pravdepodobné, ale nie nemožné, mohli prestavbe za obeť padnúť niektoré podzemné hrobky, dodnes neobjavené, ak by sa nachádzali v priestore lode. V tejto súvislosti si nemôžeme odpustiť otázku, ktorá sa priam natíska na jazyk pri úpornom a precíznom hľadaní krypty. Čo by sa stalo v prípade, ak by pri spomínanej prestavbe kostola bola objavená hrobka s jej telesnými ostatkami? Podľa vtedajších zvyklostí a vyhranenej negatívnej mienky o zločinoch A. Báthoryovej, by jej telesné ostatky boli dozaista vyhodené, spálené, resp. iným spôsobom znehodnotené a zničené. Ani jeden z vtedajších katolíckych duchovných by ostatky A. Báthoryovej nenechal odpočívať pod klenbou kostola, ktorého posvätnosť zvyrazňovala nielen bohatá história, ale aj prítomnosť eucharistického Spasiteľa vo sviatosti oltárnej. Takéto obyčaje boli vtedy bežné. Podobným spôsobom sa narábalo aj s telesnými ostatkami osôb, ktorí zomreli v evanjelickej viere, teda „kacírov“, ak boli nájdené v kostole. Zrejme z tohto dôvodu sa nikdy nenašli ostatky evanjelických duchovných, hoci písomné pramene uvádzajú, že boli v kostole pochovaní. Ako by potom skončila rakva s ostatkami A. Bathoryovej?. Navyše, o takomto na prvý pohľad oprávnenom konaní, by nepochybne do dnešného dňa nejestvoval ani žiadny písomný záznam. Môžeme len dúfať a veriť, že také čosi sa nikdy nestalo. *Ing. Miloš Šimončíč, Csc.*



BOJ O OHEŇ, PRIATEĽSTVO, LÁSKU A PREŽITIE V DOBE KAMENNEJ

Predchodcovia moderného človeka pred tisíckami rokov sa borili s mnohými nástrahami matky prírody, čo v mnohom ovplyvnilo to, ako vyzeráme, chodíme, myslíme. Jeden z prírodných živlov - oheň - dokázal pračlovek skrotiť vo svoj prospech; bol to zdroj tepla, svetla, odháňal divú zver, uľahčoval možnosti obživy tepelnou úpravou mäsa. Okolo jeho žiary, ktorá zúťulovala príkrosť jaskyne sa zhromažďovali členovia tlupy, čo z ľudí urobilo spoločenských tvorov a človek sa aj dnes najlepšie cíti práve v tlupe – potrebuje rodinu, putá, väzby. Strastiplnej ceste za životodarným ohňom sa venuje film Jean-Jacquesa Annauda *Boj o oheň* z roku 1981. Odohráva sa pred 80 000 rokmi v posunkoch a vymyslenom umelo zrekonštruovanom jazyku fiktívnych kmeňov pračloveka. Napriek istej historickej nepresnosti a nelogickosti - na jednom teritóriu sa stretávajú rôzne vývojové druhy rodu Homo, skrze jednoduchý príbeh hrdinov bez mena spoznávame cestu človeka za poludštením, evolúciou mentálnou, ale najmä emocionálnou. Je to dobrodružná love-story pravekého Adama a Evy, ktorí pochádzajú z kmeňov s odlišným stupňom vývoja: zarasteného neandertálcia s výraznými nadočnicovými oblúkmi a jemnej subtilnej krásy z civilizovaného kmeňa s rozvinutou rečou a sociálnou štruktúrou (bojovníci, hrnčiari, šamani). Za povšimnutie stojí, že navzdory jazykovej bariére sa naša nekompatibilná dvojica vedela pochopiť, čo dneska častokrát nejde, aj keď sú naporúdzii sofistikované sociálne siete.

Tlupa jaskynných ľudí si užívala pohodovú atmosféru domáceho krbu, prerušovanú láskyplným vyťahovaním vší, keď sa všetko zmenilo vpádom zúrivých opičiakov a vyhnaním z jaskyne. Otrásení zážitkom smrti blízkych, vystavení nečasu v nehostinnej krajine sa trasú od zimy. Skaza je dokonaná, keď sa prenosná kostená klieťka s tlejúcimi uhlíkmi pri zbrklom úteku ponára do rieky. S poslednými iskrami zhasína i nádej na prežitie. Na záchrannú misiu s jediným cieľom – zohnať oheň vyšlú troch mladých zdatných súkmeňovcov. Tak začína dobrodružná road-movie z doby kamennej. Trojica hrdinsky odoláva útoku šablozubých tigrov vylezením sa strom, a keď stretnú stádo gaziel, tečú im pramienky slín dolu bradou a uspokojiť sa musia vajcami vtákov alebo sa delia o mrciny so supmi. Keď konečne zočia dym z ohniska, po príchode na miesto podľa zvykov v popole zisťujú, že ohnisko bolo založené kanibalmi. Ich stopy však sledujú a keď majiteľov ohňa nájdu, podarí sa im týchto primitívnych Goliášov pobiť, pretože nad nimi vynikajú práve inteligenciou. Pri tomto incidente sa zo zajatia kanibalských surovcov vyslobodí ich zajatkyňa, držaná zrejme do zásoby na neskôr. Táto krásavica je našim trom mušketerom ľahostajná, ako oko v hlave však v klieťke strážia vybojovaný oheň. Dievča odháňajú, ona sa k nim túži pridružiť, pretože prirodzene potrebuje ochranu silnejších, vie, že sama v divočine neprežije. Traja vandrovníci si ju zase nechcú zavesiť na krk ako zbytočnú príťaž, preto neodbytná kráska využije okrem šarmu aj ďalšie ženské zbrane a metódy platiace na mužov. Navela sa vyvolený mládenec necháva prehovoriť a novozískaný oheň už oslavujú vo štvorici usporiadaním divokej paleolitckej párty. Iskrit to začína aj medzi dievčinou a neandertálskym mládencom, veď ona nie je na zahodenie, jej pýchou je celotelový make-up z blata a uhlíkovej čierne. Romantiku strieda dobrodružstvo, keď zažijú stretnutie s majestátnymi mamutmi, ale aj humorné situácie, ich komiku si však neandertálci nevšimnú, zmysel pre humor nepatrí medzi ich silné stránky, zatiaľ čo dievča sa zvo-

nivo smeje, muži nerozumejú zvláštnemu zvuku čo z nej vychádza. Kráska však zatúži po domove, keď sa náhodou dostanú do blízkosti jej osady a pri najbližšej príležitosti priateľov opúšťa. V mládencovi sa niečo pohne, možno nestrávené barbecue, alebo nový pocit chýbania z lásky, a tak sa odčlení od kolegov a ide ju hľadať, doslova vetriac jej nedávne stopy. Zaľúbenec sa však v osade dievčata neuvedie v najlepšom svetle, hanebne uviazne v močiari a musia ho vyslobodiť, utŕži pritom všeobecný posmech. Do kmeňa ho však prijmu, uhostia, všakovako rozmaznávajú - sú to už poľnohospodári a žijú v okázalej hojnosti. Naš neohrabaný hrdina spoznáva mnohé výdobytky, fascinované sa prizera výrobu ohňa trením dreveného vrtáka o podložku. Priatelia by neboli priateľmi, keby sa po zamilovaného zblúdenca nevrátili pod rúškom noci. Domov sa vracajú vedno s ním i krásavica a so vzácnym ohňom udržiavaným v klieťke. Keď ich doma s otvorenou náručou vítajú, od prílišného nadšenia dôjde znova k nešťastnému uhaseniu, tentoraz však budúcnosť tlupy zachráni dievčina – svoj um preukáže rozničením ohňa dreveným nástrojom a pri ohnisku hrdinovia potom rozpovedia, rešpektíve súc neandertálcami, odohrajú svoje zážitky. Na záver je dej posunutý a zaľúbenú dvojicu vidíme pozeráť na mesiac v očakávaní potomka.

Aj takto, prerozprávajú príbehom, mohol vyzeráť život našich predkov, po ktorých sme zdedili telesnú konštitúciu, DNA či krvnú skupinu, ale aj pudy, reflexy, primitívne strachy, nižšie emocionálne prejavy aj vyššie city, kognitívne funkcie a inteligenciu. Čosi atavistické nám zostalo aj z toho negatívneho: niekedy sa delíme na kmene, strážieme oheň svojej tlupy pred (neexistujúcim) nepriateľom. Z filmu plynie okrem iného ponaučenie, že každé dievča raz nájde svojho neandertálcia, hoci by najskôr musela absolvovať útek z lopaty kanibalov.

Oheň držíme v úcte aj my moderní ľudia, ľudia rozumní dnešného typu Homo sapiens sapiens. Je jedným zo štyroch elementov života, jeho sálavé teplo je zárukou bezpečia, blahobytu, ale najmä je symbolom spolunáležitosti. Radi sa pri ňom stretávame, opekáme čo sme si ulovili v chladiacich pulloch supermarketov, nejaké to jabĺčko či kukurica sa nájde aj pre vegetariána. Nikto by nemal byť od tepla ohniska a ľudského spoločenstva vylúčený, ostrakizovaný. Aj v tom najmenšom plamienku obyčajnej sviečky zapálenej za blízkych či za svetový mier, horí a do neba stúpa myšlienka ľudskosti, empatie a lásky.

V archeologickej expozícii nášho múzea v Draškovičovom kaštieli sa môžeme aj dnes inšpirovať a obdivovať nástroje a výtvy ako prejavy bohatého kultúrneho života a abstraktného myslenia prehistorických ľudí, paleolitckých Čačhtičanov, možno fešákov a krásavic s podobnými filmovými osudmi.

Mgr. Marcela Bednárová



POCHOD VĎAKY

Dňa 7. mája sa v Čachticiach uskutočnil tradičný Pochod vďaky, na ktorý môžu byť Čachtičania právom hrdí. Pochod sa uskutočnil pri príležitosti 73. Výročia ukončenia druhej svetovej vojny. Pripomenuli sme si ako vojská Červenej armády a Rumunske vojská oslobodili Čachtice.

Pri tejto príležitosti chcem poďakovať všetkým zúčastneným, ale najmä organizátorom pochodu. Osobitne Obecnému úradu Čachtice, najmä novozvolenej pani starostke Ing. Eriky Ondrejčkovej, ďalej Hasičskému zboru, Základnej škole jej vedeniu a učiteľkám za umelecké zabezpečenie osláv. Hudbe, ktorá dáva oslavám dôstojný punc. PD Čachtice najmä novému predsedovi Ing. Neštákovi a vedúcej Domu opatrovateľskej služby. Dôchodcom za aktívnu spoluúčasť. Hostom z Oblastného výboru SZPB v Novom Meste nad Váhom, ktorých viedol novozvolený predseda Kamil Krištofik. Osobitné poďakovanie chcem vysloviť pani Alenke Novotnej za jej hlavnú organizátorskú a moderátorskú činnosť.

Čachtice si zaslúžia vzhľadom na tradície protifašistického odboja takéto oslavy. Naši občania sa zúčastnili v bojoch SNP: Samuel Škriečka pôsobil v II. Stalinovej brigáde ako spojka pod vedením kpt. Miloša Uhra. Podporoval ruské obyvateľstvo, najmä partizánov v meste Ovruch. Po príchode z východného frontu sa aktívne zapojil do partizánskeho hnutia. Ján Ondrejka dňa 29. 8. 1944 sa pridal s celou skupinou vojakov do povstania. Zúčastnil sa viacerých bojových akcií na východnom Slovensku, kde bol Nemcami zajatý a odvečený do koncentračného tábora. Katarína Hanáková preukázala odbojovú činnosť ako príslušníčka vojenskej poľnej nemocnice vo Vyšných Hágoch. SNP sa zúčastnili, Pavel Surman, Tomáš Benian, Rudolf Holec, Vincent Slanina, Rudolf Gulač, Dezider Vido, Jozef Juriga, Tomáš Kozár, Ing. Oprchal Karol, Jozef Morávek, Šimo Jozef, Ján Imriška, Alojz Kováčik, Štefan Marian, Ján Vráblik, Ondrej Koles a mnoho ďalších. O každom spomenutom a ich činnosti by sa dalo pod-



robnejšie informovať, ale to by žiadalo veľký rozsah, na ktorý nie je priestor. Pri 75. Výročí SNP by sa mali usporiadať besedy. Naši občania sa zúčastnili partizánskeho hnutia aj mimo Slovenska. Vojtech Masár bojoval s francúzskymi partizánmi. Jozef Ábel sa zúčastnil bojov spolu s talianskymi partizánmi v oblasti Milána.

Osobitnú pozornosť si zaslúžia príslušníci I. Čsl. armádneho zboru v ZSSR medzi ktorých patrili: Valer Juriga vykonával funkciu veliteľa spojovacej rot, v bojoch o Duklu bol ranený do hlavy a nôh. Dostal viacero významných vyznamenaní. Valéria Jurigová zúčastnila sa oslobodzovacích bojov od Krosna cez Dukelský priesmyk, Bardejov, Prešov, Levoču, Liptovský Mikuláš, Vrútky Martin, Vsetín, Holešov. Vojenskú službu ukončila v auguste 1945 vo funkcii prednostu 4. oddielu v hodnosti poručíka. Jozef Hanák v roku 1944 prešiel k partizánskej jednotke. Po príchode sovietskej armády bol preložený do I. Čsl. Armádneho zboru. S touto jednotkou sa zúčastnil oslobodzovacieho boja. Ako vojak vyzvedného oddielu sa zúčastňoval rôznych bojových akcií proti fašistickej armáde. Bol nositeľom viacerých vyznamenaní. Jozef Lacovič bol príslušník I. Čsl. armádneho zboru. Pridal IV. Paradesantnej brigáde maršala Malinovského pod vedením Poškrabenkova a Sadikova. Bojovník-

mi I. Čsl. armádneho zboru boli p. Berec a Michal Švec.

Veľký význam mala aj ilegálna činnosť v Čachticiach. V Čachticiach sa začali vydávať protifašistické noviny ako Hlas ľudu, letáky Iskra a Kladivo. Dovolím si tvrdiť, že Čachtice boli značnou časťou roka 1941 hlavným ideovým centrom boja proti fašizmu na Slovensku. V Banskej Bystrici je exponát tlačiarne, ktorá pôsobila v Čachticiach, ale naša obec tam nie je spomínaná, nie je to aj naša chyba? V septembri 1941 bola činnosť prezradená a Rudolf Strechaj bol zaistený. Pri šírení tlače pôsobil Rudolf Hrabina, Rudolf Pavlička, posledný žijúci člen ilegálneho hnutia. Veľa ilegálnych pracovníkov bolo väznených v Ilave a niektorí v Sokolovni Trenčine. My - Čachtičania, sme sa doteraz nedokázali vysporiadať s osobnosťou s. Rudolfa Strechaja jeho obrovskými zásluhami, ale aj vážnymi politickými chybami. Mám k dispozícii materiály historikov zo SAV, ak bude ochota Obecného úradu navrhujem usporiadať pri príležitosti 75. Výročia SNP v Čachticiach vedeckú konferenciu k tejto osobnosti a zároveň vzdať tak aj úctu tým, ktorí bojovali proti fašizmu. Potrebne je šíriť pravdu aj v rámci vyučovacieho procesu. Veď už slávny grécky filozof Aristoteles tvrdil, že „Pravda je najväčší priateľ.“

*Ing. Bohumil Mihálik, Csc.
SZPB v Čachticiach*



Čachtické noviny

Vydáva: **Obec Čachtice, Malinovského 769, 916 21 Čachtice, IČO: 00 311 464.**

Telefón: 0908 681 406, e-mail: aliss13@post.sk, obec@catchtice.sk. Periodicita vydávania periodickej tlače:

štvrtročník. Zapsané v zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5165/15, kód ISSN: 2453-7268. Grafická úprava a tlač: Tenderfood a.s., divízia tlač EASY-PRINT SK, Priemyselná 2, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, 0904 383 383. Do čísla prispeli: Do čísla prispeli: Ing. Erika Ondrejčková, Iveta Opatovská, Ing. Ivan Čechvala, Ing. Lucia Líšková, Janka Ištoková, Kolektív Súkromnej MŠ Čachtice, Kolektív MŠ Čachtice, Mgr. Dušana Bradáčová, PaedDr. Martin Vaszarab, PaedDr. Ľubica Jančová, Alena Novotná, Ing. Jaroslav Fraňo, Mgr. Katarína Orthová, Bc. Ľudmila Palcutová, PhDr. Ivana Poliaková, Ing. Miloš Šimončík, CSc, Mgr. Marcela Bednárová, Ing. Bohumil Mihálik, CSc., Náklad: 1000 ks. Nepredajné.